
Komunikaty

Palestra 7/5(65), 82-85

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KOMUNIKATY

Podajemy niniejszym do wiadomości Kolegów treść pisma okólnego Min. Sprawiedliwości z dnia 9 stycznia 1963 r. (Dz. U. M.S. z 1963 r. Nr 1, poz. 16) oraz treść postanowienia Trybunału Ubezpieczeń Społecznych w sprawie TZ II 240/61 (OSP i KA nr 3 z 1963 r., poz. 60):

I

PISMO OKÓLNE

z dnia 9 stycznia 1963 r.

w sprawie wykonywania prawa pierwokupu (wykupu) przez prezydium rad narodowych

Nawiązując do przesłanego wszystkim biuram notarialnym pisma z dnia 17.XI. 1961 r. NS. V. 12/4/61 dotyczącego stosowania w praktyce notarialnej przepisów rozdziału 6 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (pierwokup-wykup), Ministerstwo Sprawiedliwości zawiadamia, że w dniu 10 listopada 1962 r. cała Izba Cywilna Sądu Najwyższego po rozpoznaniu wniosku Ministra Sprawiedliwości podjęła następującą uchwałę:

„Do prawa pierwokupu (wykupu), przewidzianego w art. 30 i nast. ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (Dz. U. Nr 32, poz. 159), mają — w zakresie nie uregulowanym odmiennie przez tę ustawę — zastosowanie przepisy art. 345 i nast. kodeksu zobowiązań oraz art. 45 i 46 prawa rzeczowego, a w szczególności:

- a) oświadczenie prezydium właściwej rady narodowej o wykonaniu przysługującego mu prawa pierwokupu (wykupu) wymaga zachowania formy aktu notarialnego;
- b) własność nieruchomości, w stosunku do której prezydium właściwej rady narodowej wykonuje prawo pierwokupu (wykupu), przechodzi na Skarb Państwa z chwilą, gdy powyższe oświadczenie doszło do sprzedawcy w taki sposób, że mógł on o nim powziąć wiadomość (art. 44 § 1 p.o.p.c.);
- c) jeżeli prezydium właściwej rady narodowej nie skorzystało z przysługującego mu prawa pierwokupu (wykupu) — do przejścia własności nieruchomości na kupującego konieczne jest zawarcie przez niego i przez sprzedawcę bezwarunkowej umowy o przeniesienie własności albo uzyskanie orzeczenia sądowego, stwierdzającego obowiązek zawarcia takiej umowy”.

W związku z treścią tej uchwały Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Gospodarki Komunalnej i Finansów udziela następujących wskazań:

- 1) Sporządzając w formie aktu notarialnego oświadczenie przedstawiciela prezydium właściwej rady narodowej (osoby wskazanej w uchwale lub kierownika organu gospodarki komunalnej i mieszkaniowej albo osoby przez nich delegowanej) o wykonaniu prawa pierwokupu (wykupu), należy nawiązać do warunkowej umowy sprzedaży, określając w szczególności dokładnie nieruchomość, której pierwokup

dotyczy, oraz zamieścić w akcie cenę, za jaką pierwokup (wykup) zostaje wykonany, i warunki zapłaty. Jeżeli ostateczna cena nie została jeszcze ustalona, należy zamieścić w akcie postanowienie, że będzie ona określona i wpłacona stosownie do art. 34 i 37 cyt. ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. oraz przepisów wykonawczych.

Do aktów przedstawiane będą odpisy uchwał prezydiów o skorzystaniu z prawa pierwokupu (wykupu).

W wypadku gdy oświadczenie o wykonaniu prawa pierwokupu składane będzie w biurze, w którym nie sporządzono umowy warunkowej, przedstawiciel prezydium właściwej rady narodowej przedstawi wypis tej umowy ze stwierdzeniem daty jej otrzymania przez prezydium.

2) Za sporządzenie aktu zawierającego oświadczenie przedstawiciela prezydium właściwej rady narodowej o wykonaniu prawa pierwokupu (wykupu) należy pobrać opłatę według § 3 i 13 rozporządzenia o opłatach za dokonanie czynności notarialnych od podanej w tym akcie ceny. Jeżeli ostateczna cena nie została jeszcze ustalona, kwotę opłaty notarialnej z § 3 i 13 cyt. rozp. należy określić na podstawie ceny orientacyjnie wskazanej przez przedstawiciela prezydium rady narodowej (bez zamieszczania ceny w treści sporządzonego aktu).

3) Od aktu zawierającego omawiane oświadczenie notariusz nie pobiera podatku od nabycia praw majątkowych. Jeżeli podatek ten będzie się w określonych wypadkach należał, pobierze go właściwy organ prezydium rady narodowej.

4) W ciągu 7 dni od daty sporządzenia tego aktu należy (art. 41 pr. o k.s.w.) przesłać do wydziału (sekcji) ksiąg wieczystych wnioski o wpis własności na rzecz Skarbu Państwa, dołączając do wniosku: a) wypis aktu oświadczenia o wykonaniu prawa pierwokupu, b) wypis warunkowej umowy sprzedaży i c) odpis uchwały prezydium o skorzystaniu z prawa pierwokupu (wykupu).

5) O wykonaniu prawa pierwokupu (wykupu) zawiadamiać będzie zbywcę (z umowy warunkowej) prezydium rady narodowej.

6) Jeśli prezydium właściwej rady narodowej nie skorzysta we właściwym czasie z prawa pierwokupu (wykupu), a między stronami z umowy warunkowej zostanie zawarta umowa przeniesienia własności, należy od tej czynności pobrać opłatę z § 3 i 13 rozporządzenia o opłatach za dokonanie czynności notarialnych.

Ministerstwo Sprawiedliwości prosi, aby Obywatele Notariusze załatwiali sprawy związane z wykonywaniem przez prezydium rad narodowych prawa pierwokupu (wykupu) w pierwszej kolejności.

II

POSTANOWIENIE

Trybunału Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 25 kwietnia 1961 r.

TZ II 240/61

Przewodniczący nie może zwolnić wyznaczonego adwokata z jego funkcji pełnomocnika procesowego.

Trybunał Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu zażalenia Jadwigi S. na postanowienie przewodniczącego Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Po-

znaniu w sprawie tejże Jadwigi S. przeciwko Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu o rentę inwalidzką,
postanowienie przewodniczącego Okręgowego Sądu uchylił.

Z uzasadnienia:

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 1960 r. Okręgowy Sąd zatwierdził decyzję organu rentowego odmawiającą skarżącej Jadwidze S., urodzonej 11 października 1903 r., przyznania renty inwalidzkiej, a w uzasadnieniu podniósł, że skarżąca — jak sama oświadczyła — zakończyła pracę najemną w listopadzie 1946 r., od tego czasu prowadziła własne, otrzymane z reformy rolnej 10-hektarowe gospodarstwo rolne, a w 1950 r. wstąpiła do rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej. Ponieważ po zakończeniu pracy najemnej w listopadzie 1946 r. skarżąca prowadziła gospodarstwo rolne do 1950 r., przeto nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, by stała się ona inwalidą w ciągu 2 lat od ustania zatrudnienia, tj. do listopada 1948 r. Z tego względu nie spełnia ona jednego z warunków, od których w art. 34 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym uzależnione jest nabycie prawa do renty inwalidzkiej, wobec czego renta ta jej się nie należy.

Po doręczeniu tego wyroku skarżąca wystąpiła do Okręgowego Sądu z wnioskiem o ustanowienie adwokata dla wniesienia skargi rewizyjnej do Trybunału.

Postanowieniem z dnia 25 lipca 1960 r. przewodniczący ustanowił skarżącą adwokata, a wyznaczony przez Radę Adwokacką adwokat w piśmie z dnia 20 sierpnia 1960 r. skierowanym do Okręgowego Sądu, wnosząc o ewentualne wyznaczenie innego adwokata, odmówił wniesienia skargi rewizyjnej, ponieważ roszczenie skarżącej jest bezpodstawne, o czym zawiadomił również skarżącą. Wtedy skarżąca zgłosiła do Okręgowego Sądu wniosek o ustanowienie innego adwokata. Postanowieniem z dnia 27 sierpnia 1960 r. przewodniczący Okręgowego Sądu odmówił skarżącej ustanowienia innego adwokata, ponieważ jej roszczenie o przyznanie renty jest oczywiście bezzasadne. Na postanowienie to skarżąca wniosła zażalenie.

Rozpatrując to zażalenie, Trybunał zważył:

Zgodnie z § 2 art. 120 prawa o sądach ubezpieczeń społecznych, o ustanowieniu adwokata rozstrzyga przewodniczący sądu, w którym ma być dokonana pierwsza czynność procesowa wymagająca zastępstwa strony przez adwokata, a o jego wyznaczeniu zwraca się do właściwej rady adwokackiej.

Przewodniczący sądu decyduje więc w swoim zarządzeniu tylko o tym, czy w danym wypadku istnieją warunki wymagane do ustanowienia adwokata, wobec tego musi wziąć pod uwagę nie tylko § 1, lecz także § 3 art. 120, który każe mu odmówić ustanowienia adwokata w razie oczywistej bezzasadności żądań strony.

Zarządzenie co do ustanowienia adwokata obowiązuje dopóty, dopóki na zasadzie § 5 omawianego artykułu nie zostanie ono cofnięte. Może zaś być cofnięte wtedy, gdy okaże się, że okoliczności, na podstawie których nastąpiło ustanowienie adwokata, tzn. okoliczności wymienione w § 1 albo wcale nie istniały, albo przestały istnieć. Oznacza to, że przewodniczący sądu nie może zwolnić wyznaczonego adwokata z jego funkcji pełnomocnika procesowego. Z wnioskiem o zwolnienie z tych funkcji adwokat powinien się zwrócić nie do przewodniczącego sądu, lecz do rady adwokackiej, która go wyznaczyła (art. 50 prawa o ustroju adwokatury — Dz. U. z 1959 r., poz. 41). Rzeczą zaś rady adwokackiej jest polecić adwokatowi wykonanie nałożonych na niego zadań albo zastąpić go innym adwokatem.

Brak natomiast podstaw prawnych do wydania przez przewodniczącego Okręgowego Sądu nowego postanowienia odmawiającego skarżącej ustanowienia adwokata z powodu oczywistej bezzasadności jej żądań, a tym samym — do cofnięcia czy też anulowania postanowienia o ustanowieniu dla skarżącej adwokata.

Z tych powodów Trybunał orzekł jak w sentencji nadmienając, że skarżąca powinna zwrócić się do rady adwokackiej o wyznaczenie innego adwokata, ponieważ wobec uchylecia postanowienia z 27 sierpnia 1960 r. pozostaje nadal w mocy postanowienie z 25 lipca 1960 r. ustanawiające dla skarżącej z urzędu adwokata w celu wniesienia skargi rewizyjnej od wyroku Okręgowego Sądu.

KSIĄŻKI I CZASOPISMA NADEŚLANE

Zbigniew Kubec. Brunon Hołyst. BÓJKA I POBICIE (PROBLEMY DOGMATYKI PRAWA, KRYMINOLOGII I KRYMINALISTYKI) Wydawnictwo Prawnicze. Warszawa 1962, str. 127. Cena zł 11,—

ORZECZNICTWO IZBY KARNEJ SĄDU NAJWYŻSZEGO, zebrane i opracowane do druku przez Biuro Orzecznictwa Sądu Najwyższego. Zeszyt VI, str. 52. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1962. Cena zł 7,—

Henryk Chmielewski, Lucjan Kaszczewski, Janina Wiącek. USTAWA O ZGROMADZENIACH. KOMENTARZ. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1962, str. 55. Cena zł 4.—

Janina Wiącek. STOWARZYSZENIA W PAŃSTWIE SOCJALISTYCZNYM. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1962, str. 96. Cena zł 7.—

Stanisław Garlicki. Emil Szeremeta. PRAWO O SĄDACH UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH. KOMENTARZ. TEKST, PRZEPISY ZWIĄZKOWE, MOTYWY USTAWODAWCZE, ORZECZNICTWO, WYJAŚNIENIA, WYKAZ PRZEPISÓW, SKOROWIDZ RZECZOWY. Według stanu prawnego na dzień 31 lipca 1962 r. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1962, str. 367. Cena zł 30.—

Komisja Kodyfikacyjna przy Ministrze Sprawiedliwości. PROJEKT KODEKSU CYWILNEGO ORAZ PRZEPISÓW WPROWADZAJĄCYCH KODEKS CYWILNY. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1962, str. 222. Cena zł 15.—

Komisja Kodyfikacyjna przy Ministrze Sprawiedliwości. PROJEKT KODEKSU KARNEGO. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1963, str. 92. Cena zł 8.—

Julian Prorok. PODATEK GRUNTOWY i OPŁATY ELEKTRYFIKACYJNE. Uzupełnienie I według stanu prawnego na dzień 1.XII.1962 r. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1962, str. 140. Cena zł 9.—

Henryk Rot. AKTY NORMATYWNE RAD NARODOWYCH I ICH PREZYDIÓW. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1962, str. 171. Cena zł 15.—

Olgierd Chybiński. PASERSTWO W POLSKIM PRAWIE KARNYM. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1962, str. 132. Cena zł 14.—

Leszek Lernell. ZAGADNIENIA ZWIĄZKU PRZYCZYNOWEGO W PRAWIE KARNYM. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1962, str. 388. Cena zł 35.—